

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рж1 г 6/2026
30.04.2026. године
Београд

Врховни суд, и то судија Бранислав Босиљковић, одређен Годишњим распоредом послова за вођење поступка и одлучивање о жалбама, у поступку предлагача АА из ..., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4г 5/26 од 02.03.2026. године, донео је дана 30.04.2026. године

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ жалба предлагача и **ПРЕИНАЧАВА** решење Апелационог суда у Београду Р4г 5/26 од 02.03.2026. године тако што се:

а) УСВАЈА приговор и утврђује да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у предмету Апелационог суда у Београду Гж 1596/23;

б) НАЛАЖЕ судији да предузме све процесне радње и да у року од четири месеца оконча поступак по изјављеној жалби;

ц) НАЛАЖЕ судији да у року од свака два месеца обавештава председника суда о предузетим радњама.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Р4г 5/26 од 02.03.2026. године одбијен је као неоснован приговор предлагача од 14.01.2026. године којим је тражено утврђење да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у предмету тог суда Гж 1596/23.

Против означеног решења предлагач је благовремено изјавила жалбу због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и битних повреда Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Испитујући правилност побијаног решења, на основу члана 386. ЗПП у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку и чланова 16. став 2, 18. став 1. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, Врховни суд је нашао да је жалба предлагача основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1-3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Након спроведеног испитног поступка утврђено је да је предлагач 31.01.2012. године поднела тужбу ради наплате свог новчаног потраживања. Тужени је 17.04.2012. године поднео одговор на тужбу. Припремно рочиште одржано је 22.10.2012. године и на њему је одређен временски рок од 12 месеци. До закључења главне расправе - 30.06.2016. године, било је заказано 14 рочишта - 11 одржаних и 3 неодржана. Закључена главна расправа отворена је решењем од 30.06.2016. године. Након отварања главне расправе па до њеног поновног закључења - 29.11.2017. године, било је заказано пет рочишта - 3 одржана и 2 неодржана. Пресуда П 2687/12 од 29.11.2017. године укинута је решењем Гж 2080/18 од 09.11.2018. године. У поновљеном суђењу било је заказано 10 рочишта од којих 7 нису одржана: рочиште од 03.12.2019. године је одложено на тужилин терет; рочиште од 18.09.2020. године због спречености њеног пуномоћника; рочиште од 27.10.2021. године због спречености туженог; рочиште од 01.10.2021. године на захтев пуномоћника туженог; рочиште од 26.05.2020. године због уведених мера услед пандемије; рочишта од 16.12.2021. године и 12.04.2022. године због спречености судије. Против пресуде П 2132/18 од 17.11.2022. године тужени је изјавио жалбу. Предмет је, поводом изјављене жалбе, достављен другостепеном суду 21.03.2023. године и у уписнику заведен под бројем Гж 1596/23. Веће другостепеног суда је решењем Гж 1596/23 од 28.02.2024. године одлучило да закаже расправу. У другостепеном поступку (до одлучивања о поднетом приговору за убрзање поступка) било је заказано 11 рочишта, од којих пет није одржано: рочиште од 09.09.2024. године због неуредне доставе поднеска туженог пуномоћнику тужиле; рочиште од 14.10.2024. године на захтев тужилиног пуномоћника; рочиште од 03.03.2025. године због обуставе рада адвоката; рочиште од 15.09.2025. године због недостављања налаза вештака и рочиште од 17.11.2025. године због задржавања предмета од стране вештака. У другостепеном поступку одређено је извођење доказа вештачењем (доказа који је тужени предложио, а првостепени суд га није извео). Извођење тог доказа одређено је решењем донетим на расправи од 23.12.2024. године. Писани налаз и мишљење (до одлучивања о поднетом приговору за убрзање поступка) није израђен. Судски вештак којег је суд одредио није прихватио вештачење, а други судски вештак није израдио налаз због недовољне уплате предујма трошкова вештачења, који падају на терет туженог и који су у целости уплаћени у судски депозит 27.11.2025. године.

Побијаним решењем одбијен је приговор којим је предлагач тражила убрзање поступка, са образложењем да је дужина трајања судског поступка релативна категорија и представља прихватљив период времена потребан да се расправе сви аспекти случаја и донесе правилна одлука о праву странке, чиме се отклања неизвесност о томе да ли странци припада неко право или не, због чега разумно трајање судског поступка зависи од низа чињеница дефинисаних у члану 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, који се оцењују у сваком конкретном случају.

У овом случају, по налажењу суда који је одлучивао о приговору, ради се о чињенично и правно сложену предмету у којем је веће другостепеног суда одлучило да закаже расправу, на којој је одређено и извођење доказа вештачењем, тако да иако о жалби није одлучено дуже од три године нема повреде права предлагача на суђење у разумном року. Током жалбеног поступка није било пасивног држања суда или

његових неоправданих активности, а законом прописани рок у којем би суд требало да одлучи о жалби је инструктивне природе, код чијег прекорачења се мора водити рачуна о свим околностима.

По оцени овога суда, у овој правној ствари погрешно је примењен члан 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Према тој одредби, при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају се све околности предмета суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог органа, природа и врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странака током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета, и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлука.

У овом случају одлучује се о захтеву за наплату новчаног потраживања које по наводима приговора износи 23.000 евра и због своје висине има значај за подносиоца приговора. У образложењу побијаног решења нису изнети разлози о чињеницама на којима је тужбени захтев заснован и чињеницама на којима је тужени утемељио своју одбрану, да би се могло закључити како је спор чињенично и правно сложен. Парнични поступак започет тужбом која је поднета пре више од 14 година, и до сада није правноснажно окончан. Поступак пред првостепеним судом трајао је дуже од 10 година, и у том поступку донете су две пресуде. Предмет је, поводом жалбе туженог, примљен у другостепени суд 21.03.2023. године. Веће тог суда је предмет разматрало након 11 месеци и одлучило да закаже расправу. До одлучивања о поднетом приговору, након више од три године од пријема предмета, није одлучено о изјављеној жалби. Понашање предлагача током целокупног поступка није пресудно утицало на дужину његовог трајања, јер само 3 рочишта нису одржана на тужилин захтев, а једно због тога што је на том рочишту доставила доказе и за супротну страну. Тужени је допринео дужини трајања поступка, посебно жалбеног поступка, уплатом предујма за вештачење и његовом доплатом извршеним након два и по месеца од одређивања вештачења односно налога суда да изврши доплату предујма.

Из наведених разлога, по налажењу овог суда, трајањем целокупног поступка дуже од 14 година и поступка пред другостепеним судом дуже од три године, без обзира на чињенично-правну сложеност спора, повређено је право предлагача на суђење у разумном року. Због тога је, на основу члана 394. тачка 4. ЗПП у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку и чланова 18. став 2. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року одлучено као у изреци.

Судија

Бранислав Босиљковић, с.р.

Поука о правном леку:

Против овог решења није дозвољена жалба

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**